

Povodí Odry
státní podnik

Vodohospodářská bilance v oblasti povodí Odry

ZPRÁVA
O HODNOCENÍ MNOŽSTVÍ A JAKOSTI PODZEMNÍCH
VOD V OBLASTI POVODÍ ODRY
ZA ROK 2004

Povodí Odry, státní podnik
odbor vodohospodářských koncepcí a informací
Ostrava, září 2005

Textová část

1. Úvod

Povodí Odry, státní podnik, jako správce povodí podle ustanovení § 54 zákona č. 254/2001 Sb., *o vodách a o změně některých zákonů* (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje v souladu s ustanovením § 5 odst. 3 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb., *o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci* sestavení vodohospodářské bilance v oblasti povodí Odry.

Vodohospodářská bilance se zpracovává pro jednotlivé oblasti povodí, což je souvislé území České republiky vymezené hydrologickými hranicemi a k nim přiřazenými hydrogeologickými rajony (§ 25 vodního zákona). Oblast povodí Odry je vymezena vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 292/2002 Sb., *o oblastech povodí* a v této oblasti působí správce povodí – státní podnik Povodí Odry.

Hlavní poslání státního podniku Povodí Odry stanoví zákon č. 305/2000 Sb., *o povodích*, základací listina, statut, vodní zákon a další právní předpisy.

V roce 2004 vykonával státní podnik Povodí Odry činnost na území o celkové rozloze 6 252 km², což je zhruba 8 % plochy rozlohy České republiky a pečoval o 1 377 km vodních toků (z toho více než 80 % činí významné vodní toky), 7 vodních děl první a druhé kategorie, 20 pohyblivých a 61 pevných jezů a 15 malých vodních elektráren.

Vodní zákon zavedl nabytím své účinnosti dnem 1. ledna 2002 nový institut – Vodní bilanci. Vodní bilance sestává z hydrologické bilance a vodohospodářské bilance. Hydrologická bilance porovnává přírůstky a úbytky vody a změny vodních zásob povodí, území nebo vodního útvaru za daný časový interval. Vodohospodářská bilance porovnává požadavky na odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod s využitelnou kapacitou vodních zdrojů z hledisek množství a jakosti vody a jejich ekologického stavu (ustanovení § 22 odst. 1 vodního zákona).

Vodohospodářská bilance v oblasti povodí Odry za rok 2004 je sestavena v souladu s ustanoveními § 5 - § 9 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb., *o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci* (dále jen "vyhláška o bilanci") a podle Metodického pokynu MZe *pro sestavení vodohospodářské bilance oblasti povodí* čj. 25248/2002-6000 ze dne 28. 8. 2002, který stanovuje postupy jejího sestavení, minimální rozsah výstupů a způsob jejího zpřístupnění veřejnosti.

Vodohospodářská bilance obsahuje v souladu s § 5 odst. 2 vyhlášky o bilanci:

- a) ohlašované údaje
- b) hodnocení množství povrchových vod
- c) hodnocení jakosti povrchových vod
- d) hodnocení množství podzemních vod
- e) hodnocení jakosti podzemních vod.

Podkladem pro sestavení Vodohospodářské bilance za rok 2004 jsou zejména ohlašované údaje pro vodní bilanci podle ustanovení § 22 odst. 2 vodního zákona, jejichž rozsah a způsob ohlašování je dán ustanovením § 10 a § 11 vyhlášky o bilanci, a výstupy hydrologické bilance, předané Českým hydrometeorologickým ústavem podle ustanovení § 2 odst. 5 vyhlášky o bilanci. Popis vstupních údajů pro jednotlivá hodnocení je uveden v příslušných kapitolách zprávy.

Předkládaná Vodohospodářská bilance v oblasti povodí Odry za rok 2004 představuje hodnocení minulého kalendářního roku a obsahuje tyto výstupy:

- „Zprávu o hodnocení množství povrchových vod v oblasti povodí Odry za rok 2004“, (ustanovení § 5 odst. 2 písm. a), b) vyhlášky o bilanci),
- „Zprávu o hodnocení jakosti povrchových vod v oblasti povodí Odry za období 2003-2004“ (ustanovení § 5 odst. 2 písm. c) vyhlášky o bilanci),
- „Zprávu o hodnocení množství a jakosti podzemních vod v oblasti povodí Odry za rok 2004“ (ustanovení § 5 odst. 2 písm. d), e) vyhlášky o bilanci).

Vodohospodářská bilance oblasti povodí Odry za rok 2004 je v některých svých částech zpracována v omezeném rozsahu. Tato skutečnost je dána tím, že nebyly předány všechny požadované výstupy hydrologické bilance za rok 2004, potřebné pro sestavení vodohospodářské bilance v oblasti povodí Odry.

Hodnocení množství a jakosti podzemních vod minulého kalendářního roku, tedy roku 2004, je provedeno u všech hydrogeologických rajonů jako celků, ke kterým byly předány potřebné výstupy.

Výstupy vodohospodářské bilance oblasti povodí Odry za rok 2004 se využijí zejména:

- při vydávání stanovisek a vyjádření správce povodí (§ 54 vodního zákona) a správce vodních toků (§ 47 vodního zákona);
- při rozhodování vodoprávních úřadů, jakož i orgánů státní správy;
- při plánování v oblasti vod (§ 25 vodního zákona);
- při zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod (§ 21 vodního zákona);
- při dalších činnostech správce povodí podle vodního zákona.

2. Popis hydrologické situace

2.1 Srážkové poměry

Srážkové úhrny během roku 2004 byly vzhledem ke srážkovým normálům jednotlivých měsíců velmi nevyrovnané. Srážkově nadnormální byly měsíce leden až březen a listopad. Srážkově podnormální byly měsíce květen, červenec až srpen a prosinec. Nejvíce srážek v roce 2004 spadlo na území okresu Frýdek-Místek, průměrně 965 mm. Nejméně srážek spadlo v okrese Opava, průměrně 580 mm. V roce 2004 spadlo na území v povodí Odry průměrně 750 mm srážek, což odpovídá 90,5 % srážkového normálu. Rok 2004 lze tedy hodnotit jako srážkově normální.

2.2 Teplotní poměry

Rok 2004 byl na území v povodí Odry teplotně normální s roční teplotou 7,6°C. Průměrná teplota vzduchu byla o 0,3°C vyšší, než je teplotní normál za období let 1961–1990. Nejteplejším měsícem roku byl srpen a nejchladnějším leden. Podle klimatologických charakteristik byly měsíce srpen a říjen teplotně nadnormální. Ostatní měsíce roku 2004 byly teplotně normální. V rámci povodí Odry jsou nejteplejší oblasti okresů Ostrava-město a Karviná a nechladiější okresy Bruntál a Jeseník. Nejvyšší denní teplota vzduchu byla na území v povodí Odry naměřena v Ostravě dne 19. srpna (35,1°C). Nejchladněji bylo dne 25. ledna ve Světlé Hoře (-24,6°C).

2.3 Podzemní vody

Režim a hladiny podzemních vod, vydatnost pramenů - hodnocení roku 2004

Na začátku roku hladiny v pozorovaných vrtech a vydatnosti pramenů stouply ve většině případů na úroveň dlouhodobých průměrů a v některých oblastech i vysoko nad průměr. Průměrné až mírně nadprůměrné srážky v jarních měsících způsobily vzestup hladin podzemních vod a ve většině pozorovaných objektů byly v první polovině roku naměřeny hodnoty odpovídající nebo překračující dlouhodobý roční průměr a v březnu, případně v dubnu, dosáhly hladiny podzemních vod a vydatnosti pramenů ročních maxim. Měřené hodnoty se nad dlouhodobými průměry udržely v závislosti na lokálních podmínkách do května, nebo do června. Přestože byl konec roku 2003 relativně suchý, stačily se zásoby podzemních vod na začátku roku 2004 doplnit a tak letní minima v srpnu a září v průměrech za celou republiku neklesla pod úroveň minim roku 2003.

Také v povodí Odry byla maxima výrazná, ale nadprůměrné hodnoty zde byly jen v březnu a v dubnu.

V mělkém oběhu podzemních vod v povodí Odry nastal mírný vzestup hladin místy už v únoru, v průměru však dosahovaly hladiny svých maxim, vlivem tání sněhu, v březnu až dubnu. Od května všeobecně nastal pokles hladin do září až října, kdy došlo k mírnému vzestupu. Mírný vzestup se místy projevil vlivem lokálních srážek i v červnu.

U pramenů byl průběh vydatnosti podobný. Do dubna byl v průměru zaznamenán vzestup vydatností, od května pak pokles, který se zastavil v září až říjnu. V listopadu nastal mírný vzestup a v prosinci opět pokles. Při procentuálním porovnání průměrných ročních hodnot s dlouhodobým průměrem se hladiny podzemních vod pohybovaly v rozmezí 74 až 110 %, vydatnosti kolem 89 %.

V roce 2004 došlo k doplnění zásob podzemních vod, což se projevilo zvýšenými úrovněmi hladin ve vrtech a vyššími vydatnostmi pramenů v prvním pololetí. Ve druhé polovině roku však následoval pokles a v srpnu a září naměřené hodnoty odpovídaly kvantilům 70 až 85 % na měsíčních křivkách překročení. Výjimečně došlo i k větším poklesům, které byly způsobeny lokálními podmínkami. Většinou ale byly minimální hladiny a vydatnosti nad úrovní minim roku 2003 a tak i nad minimy za srovnávací období 1971 – 1990.

3. Zdroje vody

3.1 Zdroje podzemní vody

Bilance podzemní vod je členěna podle hydrogeologických rajonů. Těch je v rámci ČR rozlišováno celkem 40 a pokrývají rozlohu státu prakticky na třech čtvrtinách jeho území. Z tohoto celkového počtu je na území povodí Odry hydrogeologických rajonů 10, počet těch bilancovaných je dán množstvím podkladových dat pro výpočty bilance.

Hydrogeologické rajony

Z hydrogeologických rajonů co do počtu převažují v povodí Odry rajony s fluvialními a glacienními sedimenty, resp. jen s glacienními sedimenty. Podrobnější seznam je patrný z tab. TC1 a TC2.

Co do významu a dostupnosti podkladů dominují tyto tři rajony:

- Flyšové sedimenty v povodí Odry (č. 321)
- Krystalinikum Východních Sudet (č. 643)
- Kulm Nízkého Jeseníku (č. 661)

Pouze v těchto významných hydrogeologických rajonech bylo možno provést podrobnější vyhodnocení ve vztahu k jejich základnímu odtoku na základě dostupných podkladů.

3.2 Požadavky na zdroje vody

Odběry podzemní vody (Tab. TC1)

Z deseti hydrogeologických rajonů bylo celkem za rok 2004 odebráno v povodí Odry 25 mil.m³ vody, z toho nejvíce z rajonu č. 156 Glacigenní sedimenty Podbeskydské pahorkatiny a Ostravské pahorkatiny (6,4 mil.m³) a Fluviální a glacigenní sedimenty v povodí Odry - č.151 (5,8 mil.m³).

Odběry podzemní vody s vodárenským využitím

Odběrů podzemní vody s vodárenským využitím bylo z hydrogeologických rajonů realizováno celkem 21,7 mil.m³, tj. cca 87 % z celkového množství. Nejvíce tyto odběry byly směřovány do rajonů č.156 – Glacigenní sedimenty Podbeskydské pahorkatiny a Ostravské pahorkatiny (6,2 mil.m³) a č.151 - Fluviální a glacigenní sedimenty v povodí Odry (4,6 mil.m³).

Odběry podzemní vody s jiným než vodárenským využitím

Realizované množství odběrů s jiným než vodárenským využitím činilo v roce 2004 3,3 mil.m³, což představuje 13 % z celkového odebraného množství. Z rajonu č. 151 - Fluviální a glacigenní sedimenty v povodí Odry bylo odebráno největší množství, a to 1,2 mil.m³, jako druhý v pořadí byl rajon č. 152 s 0,6 mil.m³.

4. Bilanční hodnocení

4.1 Hodnocení množství a jakosti podzemních vod

Hodnocení jakosti podzemní vody

Jakost odebíraných podzemních vod je zpracována v tabulkách TC 7/1 – TC 7/10 podle čísla hydrogeologického rajonu a dále v tabulkách TC 6/1 – TC 6/9 dle vybraných ukazatelů, kterými jsou chloridy, sírany, amonné ionty, dusičnany, CHSK_{Mn}, měď, kadmium, olovo a pH. Jakost podzemních vod byla převážně analyzována s četností 2 krát ročně. Pro každý ohlašovaný odběr podzemní vody se pro vybrané ukazatele znečištění porovnaly průměrné hodnoty vypočtené z ohlášených hodnot s meznou hodnotou podle ČSN 75 7214 *Jakost vod – surová voda pro úpravu vody na pitnou* a provedlo se zařazení do příslušné kategorie upravitelnosti, přičemž:

kategorie A – představuje surovou vodu vyžadující pouze dezinfekci, popřípadě prostou pískovou filtraci

kategorie B – představuje surovou vodu vyžadující jednoduchou úpravu, např. koagulační filtraci a dezinfekci

kategorie C - představuje surovou vodu vyžadující dvou či vícestupňovou úpravu čiřením, sorbcí a oxidací

kategorie D – představuje surovou vodu nevhodnou k úpravě pro zásobování pitnou vodou.

Měď, kadmium, olovo

Při souhrnném zhodnocení vody v jímacích místech lze konstatovat, že v obsahu tří vybraných těžkých kovů nepřekračuje žádný z odběrů určených k vodárenskému využití nejlepší kategorii A. Z nevodárenských odběrů jsou do kategorie D vlivem koncentrace kadmia zařazeny podzemní vody čerpané podnikem GIFF Frýdlant n/Ostr. a pivovarem Radegast Nošovice (snižování hladiny podz. vody). Dále je z nevodárenských odběrů zařazeno do kategorie C vlivem koncentrace mědi měření z ložiskového vrtu Heřmanovice ve Zlatých Horách, který provozuje firma Diamo st.p. Zvýšené koncentrace tohoto kovu byly zjištěny rovněž ve vodách čerpaných podniky Řemesla Štáva Česká Ves, SKS Krnov a Státními lázněmi Darkov. Olovo v koncentraci překračující kategorii C bylo zjištěno ve vrtech SKS Krnov a Státních lázní Darkov. Nižší koncentrace byly naměřeny ve vodách ze sanačního čerpání v Mariánských Horách, které je provozováno firmou Diamo st.p.

Dusičnany

Vyšší obsah dusičnanů v podzemních vodách využívaných pro vodárenské účely (kategorie C) byl zaznamenán ve vrtech provozovaných SmVakem v Jeseníku nad Odrou a Bernarticích nad Odrou.

Z nevodárensky využívaných vod byly logicky zjištěny vyšší koncentrace v podnicích zabývajících se převážně zemědělskou výrobou, které používají podzemní vodu pro výrobní účely. Jedná se o AGRO Jesenicko v Jeseníku nad Odrou, MORAVAN Petřvald a středisko Kujavy v Pustějově. Z organizací, které se nezabývají zemědělskou výrobou byl vyšší obsah dusičnanů zjištěn ve vrtu Sanatorií Klimkovice.

Amonné ionty

Obsah amonných iontů ve vodárensky využívaných podzemních vodách se pohyboval většinou v kategorii A. Nejhorší zařazení, kdy koncentrace přesáhla kategorii C, bylo zaznamenáno ve vodárenském odběru Nová Ves Ostrava. Do kategorie C byly vlivem zvýšené koncentrace tohoto ukazatele zařazeny také vody z vrtů provozovaných SmVaK v Hladkých Životicích, Dubí a Odrách.

Z nevodárenských odběrů přesahují limit kategorie C odběry pivovaru Radegast Nošovice (snižování hladiny podz. vod), Státních lázní Darkov na Karvinsku, sanačního čerpání v areálu státního podniku DIAMO v Mariánských Horách, podniku NOWACO Opava a ve vodách používaných pro závlahu v lesní školce Kletná.

Síraný

Ve vodách pro vodárenské využití je překročen limit pro kategorii C (320 mg/l) pouze u odběru Nová Ves Ostrava. Z nevodárenských odběrů je zaznamenána vysoká koncentrace (přesahující kategorii C) v případě odběrů technologických vod Pivovaru Ostravar, ŽD Bohumín, Kotouče Štramberk a.s. a sanačního čerpání státního podniku DIAMO v Mariánských Horách.

Chloridy

Enormní koncentrace chloridů jsou naměřeny ve vodách pro balneoterapii – zejména v Sanatoriích Klimkovice, Státních lázních Darkov a nižší koncentrace, ale v kategorii D jsou zaznamenány v odběrech provozní vody pro ŽD Bohumín a Balakom Opava-Komárov. Zvýšená koncentrace byla zaznamenána také ve vodách ze sanačního čerpání státního podniku DIAMO. Ve vodárensky využívaných vodách nebyl limit 100 mg/l překročen.

CHSK Mn

Organické znečištění, charakterizované tímto ukazatelem je s výjimkou vrtu provozovaného OÚ Rusín v okrese Bruntál a obcí Mankovice (kategorie B) ve všech jímacích místech v kategorii A.

Z nevodárensky využívané podzemní vody se kvalita v tomto ukazateli pohybuje v nejhorší kategorii D ve vrtu provozovaném firmou ŽD Bohumín v Pudlově, ALL Invest Břidličná (snižování hladiny) a podzemní vody ze sanačního čerpání DIAMA st. p. Enormní zatížení (320 mg/l), které představuje starou ekologickou zátěž bylo zaznamenáno ve vrtu provozovaném Pivovarem Nošovice.

pH

Průměrně naměřené hodnoty překračující kategorii A byly zjištěny ve vrtech provozovaných SmVakem v Odrách a Bílovci a dále také ve vrtech provozovaných OÚ Hodslavice v Novém Jičíně, OÚ Karlova Studánka, OÚ Hošťálkovy v okrese Bruntál a obcí Janovice. U nevodárenských odběrů bylo zaznamenáno překročení kategorie A pouze ve vodách pro živočišnou výrobu zemědělského družstva Moravan Petřvald.

5. Závěr

Zpráva o hodnocení množství a jakosti podzemních vod v oblasti povodí Odry za rok 2004 je sestavována na základě vyhlášky č. 431/2001 Sb o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci a Metodického pokynu pro sestavení vodohospodářské bilance oblasti povodí, jež podobu této bilance upravuje. Zpráva vychází z provedených bilančních hodnocení a výpočtů v hydrogeologických rajonech oblasti povodí Odry, údajů o jakosti odebírané podzemní vody od jednotlivých uživatelů a údajů a podkladů Českého hydrometeorologického ústavu.

Celkově lze shrnout, že v roce 2004 došlo k doplnění zásob podzemní vody. Významnější projevy snížení hladin podzemních vod se vyskytly v podzimních měsících a byly dány převážně lokálními podmínkami. Na hospodaření vodou a splnění požadavků na vodu jednotlivých uživatelů však tyto podmínky neměly vliv a nedošlo k omezování odběratelů vod.

V Ostravě 27.září 2005

Odbor vodohospodářských koncepcí a informací

Vedoucí odboru: Ing. Břetislav Tureček

Zpracovali: Ing. Andrea Gelnarová, Ing. Lukáš Pavlas, Ing. Martin Skalička